

Priatelia, toto je druhé verejné zhromaždenie v Nitre po vražde novinára Jána Kuciaka a jeho snúbenice Martiny Kušnírovej. Chcel by som hneď na úvod povedať, ako ja tomuto zhromaždeniu rozumiem, vysloviť k nám všetkým jednu prosbu a napokon prispieť ešte jednou výzvou na zamyslenie, či viac ako iba na zamyslenie.

Tomuto zhromaždeniu rozumiem tak, že ho nezorganizovala žiadna politická strana a práve preto na ňom rečním i ja, farár. Nie je za ním žiadna stranická politika - avšak predsa je za ním politika, ale v pôvodnom zmysle slova „polis“, teda obec. Sme tu ako občania, kvôli zlým a ťažkým veciam, ktoré zažíva naša polis, spoločenstvo občanov. Dovolím si v mene všetkých nás povedať, že my sme absolútne lojálni občania našej vlasti. Sme ale nahnevaní a frustrovaní. Presne toto posolstvo by sme chceli dnes vyslať tým, ktorým sme zverili moc v štáte, či už sú z tej alebo tej strany: My, občania, sme nahnevaní a frustrovaní. V antickom Grécku bolo tradíciou, že politici, predstavitelia polis, brali hnev a frustráciu občanov vážne. Priali by sme si, aby politici podstúpili takúto pravdivú, kritickú reflexiu aj dnes. Aby brali vážne hnev a frustráciu, ktorú vyjadrujú občania na všetkých miestach Slovenska. Aby sa jej snažili porozumieť bez toho, aby jej dávali iné interpretácie. Aby sa odosobnili sa od ilúzie moci, ktorá zapcháva uši, zakrýva oči a otupuje svedomie.

Druhá vec, ktorú chcem vysloviť je výzva, aby napriek hnevu a frustrácii bolo naše zhromaždenie pokojné a dôstojné. Myslím, že sa čaká iba na prvý incident, aby nám mohlo byť vyčítané, že sme zmanipulovaní anarchistami. Toto občana uráža, uráža to aj mňa. Ale nedajme sa týmto vyprovokovať. Hovorme jasne, ale buďme slušní.

Napokon to najdôležitejšie. Naše zhromaždenie má názov „Za slušné Slovensko“. Chcel by som vás vyzvať k vážnemu zamysleniu. Uvedomme si, že slušné Slovensko je omnoho - omnoho viac, ako - ak to poviem vulgárne - odstavenie niekoľkých politikov či strán od moci. Slušné Slovensko, to je celý široký, košatý, bohatý a členitý celok nášho osobného života a života našej polis, o ktorom snívame, že by mohol byť radikálne iný. Áno, politici v tomto celku hrajú dôležitú úlohu. Hrajú ju aj iné verejné authority - predstavitelia cirkví, súdov, učiteľia, policajti. Mali by ísť príkladom, ukazovať vysoké normy správania. To sa žiaľ často nedeje. Ale napokon - veď tí ľudia, tie authority, tie strany - sú z nás! Nemôžu byť úplne iné, ako sme my!

Je teda nad slnko jasnejšie, že slušné Slovensko, to je predovšetkým zmena môjho a tvojho života. Ak si žiak, nauč sa zdravieť „dobrý deň“ a „dovidenia“, hovoriť „prepáčte“ a „ďakujem“. Ak si študent, nesťahuj si

diplomovku z internetu, ale poctivo ju vypracuj sám. Ak si podnikateľ, plat' načas faktúry a odvádzaj poistné za zamestnancov. Ak dostaneš pokutu za priestupok, nehľadaj hneď známeho, ktorý ti to zažehlí. Ak si otec, ukazuj svojim deťom príklad pracovitosti a obetavosti. Absolútne miluj svoju manželku. Ak si matka, ukazuj, čo je to láska a múdrosť. Absolútne miluj svojho manžela. Že mohutný prúd spoločnosti tečie úplne opačne? Buď rybou, plávajúcou proti prúdu! Priatelia, ak sa toto zhromaždenie nezmení na huf rýb, plávajúcich proti prúdu, potom slušné Slovensko nebude, ani keď sa úplne vymenia politické garnitúry.

Táto obrovská civilizačná zmena sa nestane za dva týždne. Je to program pre dve či tri generácie. Nie je neskoro začínať teraz, 29 rokov po zmene režimu, ktorý urobil našu spoločnosť cynickou a rezignovanou a jeho pád v nás naopak vybičoval živočíšne chťiče za všetkým, čo nám bolo roky odopierané? Odpoveď znie: Radšej neskoro, ako nikdy.

V týchto dňoch som pripravoval jeden text o prenasledovaní kresťanov v Sovietskom zväze. Dovolím si svoje vystúpenie ukončiť slovami francúzskeho občana Piotra Bobrinského, potomka tých, ktorým sa pred bolševickým terorom podarilo zo Sovietskeho zväzu ujsť. Veľmi hlboko sa ma dotkli. Sú to slová kresťana kresťanom, ale myslím, že sa hodia i do dnešnej situácie, keď sa zhromažďujeme, aby sme povedali, že chceme slušné Slovensko: „Náš národ potrebuje pokánie a očistenie. A tí, ktorí sa už očistili, nech pomôžu aj tým ostatným obnoviť v sebe živé kresťanské svedectvo, vieru v silu dobra, verný odpor voči zlu, cit pre česťnosť a schopnosť byť verným“.

Priatelia, nič si z týchto mojich slov nemusíte zapamätať, iba jedno: Ryba proti prúdu.